

Goda Palekaité (Litva/Belgicko) je umelkyňa, ktorá tvorí na pomedzí súčasného umenia, performance, umeleckého výskumu, literatúry a antropológie. Jej prax sa odvíja v projektoch skúmajúcich politiku historických naratívov, pôsobenie snov a podmienky kreativity. V posledných rokoch sa jej samostatné výstavy konali v Kunsthal Gent v Gente a v Editorial vo Vilniuse (*The Strongest Muscle in the Human Body is the Tongue*, 2021), Centre Tour à Plomb v Bruseli (*Architecture of Heaven*, 2020), Konstepidemin v Göteborgu (*Liminal Minds*, 2019) a RawArt Gallery v Tel Avive (*Legal Implications of a Dream*, 2018). V roku 2020 vydala svoju prvú knihu beletrie *Schizmatik* a začala doktorandské štúdium na Univerzite v Hasselte v Belgicku.

Goda Palekaité (Lithuania/Belgium) is an artist working at the intersection of contemporary art, performance, artistic research, literature, and anthropology. Her practice evolves around projects exploring politics of historical narratives, agency of dreams, and conditions of creativity. Her recent solo shows were opened at Kunsthal Gent in Ghent / Editorial in Vilnius ("The Strongest Muscle in the Human Body is the Tongue" 2021), Centre Tour à Plomb in Brussels ("Architecture of Heaven" 2020), Konstepidemin in Gothenburg ("Liminal Minds" 2019) and RawArt Gallery in Tel Aviv ("Legal Implications of a Dream" 2018). In 2020 she published her first book of fiction "Schismatics" and began a Ph.D. at Hasselt University in Belgium.

Adrijana Gvozdrenović (Čierna Hora/Nemecko) používa umelecké metódy na vytváranie nejednoznačných rozdielov medzi praxou a teóriou, teóriou a svedou, dokumentáciou a tvorbou, umeleckou a kurátorskou činnosťou, slovnou výmenou a umeleckou formou. V rokoch 2017 až 2020 pôsobila ako výskumná pracovníčka na inštitúte a.pass v Bruseli a na Kráľovskej akadémii výtvarných umení v Antverpách. Jej najnovšie diela a umelecké aktivity sa realizujú prostredníctvom úzkej spolupráce: spolukurátoruje a mentoruje postgraduálny program *Not in the mood* (a.pass, Brusel), výskumný projekt *Anthropomorphic Trouble* (Arts Catalyst, Sheffield a Whitechapel Gallery, Londýn), výstavu *This situation has developed over a long time* (Galéria ŠKUC, Lublana), videodielo *Water made to move* (SCHUNCK, Heerlen), edíciu jablkového džemu a online publikáciu *Between anxiety and hope*, performance s vykladaním kariet *7 anxieties and the world* (Glasmoog, Kolín nad Rýnom; GMK, Záheř; CIAP, Hasselt).

Adrijana Gvozdrenović (Montenegro/Germany) employs artistic methods to create ambiguous distinctions between practice and theory, theory and confession, documentation and production, artistic and curatorial, oral exchange and artistic form. From 2017 to 2020, she has been an associate researcher at a.pass Brussels and Royal Academy of Fine Arts Antwerp. Her most recent works and artistic engagements are realised through close collaborations: co-curating and mentoring for the postgraduate program "Not in the mood" (a.pass, Brussels), research project "Anthropomorphic Trouble" (Arts Catalyst, Sheffield and Whitechapel Gallery, London), exhibition "This situation has developed over a long time" (ŠKUC Gallery, Ljubljana), video work "Water made to move" (SCHUNCK, Heerlen), apple jam edition and online publication "Between anxiety and

hope," card-reading performance "7 anxieties and the world" (Glasmoog Cologne, GMK Zagreb, CIAP Hasselt).

Rachel Pimm pracuje so slovami, objektmi a fotografiami pri skúmaní materiálnych príbehov so zameraním na živočíšne, rastlinné a minerálne premeny. Nedávne diela realizované v Spojenom kráľovstve, z ktorých väčšina je výsledkom spolupráce, boli prezentované na miestach ako The Serpentine Galleries a Whitechapel Gallery. Má za sebou rezidenčné pobyty na Loughborough University Chemical Engineering, Gurdon Institute of Genetics na Cambridge University, Rabbit Island, Michigan, USA a Whitechapel Gallery Writer in Residence 2019-20. Prednáša na Camberwell College of Art a pripravuje výstavu s Arts Catalyst v Sheffielde vo Veľkej Británii.

Rachel Pimm works with words, objects and photography to research material stories with a focus on the animal, vegetable and mineral as they transform. Recent UK based work, most of which is collaborative, has been in programmes including The Serpentine Galleries, and Whitechapel Gallery. Residencies include Loughborough University Chemical Engineering, Gurdon Institute of Genetics at Cambridge University, Rabbit Island, Michigan, USA, and as Whitechapel Gallery Writer in Residence 2019-20. They are Associate Lecturer at Camberwell College of Art and have a forthcoming exhibition with Arts Catalyst in Sheffield, UK.

Graham Cunnington je experimentálny hudobník, zvukový umelec, skladateľ a štúdiový producent, ktorý pracuje sólovo a tiež vo veľkej miere spolupracuje s umelcami, filmármi, divadelnými a tanečnými skupinami na živých vystúpeniach, inštaláciách, filmoch a kolaboratívnych predstaveniach. Venuje sa práci s nájdenými materiálmi a zvukovými nahrávkami, odkrývaníu zvukových zrn a vln, aby preskúmal skryté vlákna spájajúce materiály a ich miesto v čase a priestore. Graham je zakladajúcim členom významného kolektívu Test Dept, ktorý vytvára zvukové diela, performance a veľkoformátové filmové diela a inštalácie so zameraním na politické otázky a interakciu s daným miestom.

Graham Cunnington is an experimental musician, sound artist, composer and studio producer working both solo and extensively in collaboration with artists, filmmakers, theatre and dance groups for live performance, installation, film and devised work. He is interested in working with found materials and found and recorded sound, in excavating the sonic grains and waves to explore the hidden strands linking the materials to their locations in time and space. Graham is a founding member of the influential collective Test Dept, who produce sound-works, performance and large-scale film and installation pieces with a focus on political inquiry and location response.

We Work in the Dark (Pracujeme v tme) je **Luiza Prado de O. Martins & Obaro Ejimiwe**.
Luiza je umelkyňa, spisovateľka a výskumníčka skúmajúca vzťahy medzi rastlinami a ľuďmi, reprodukciu, fytoterapiu a radikálnu, dekolonizujúcu starostlivosť. Je docentkou a zástupkyňou riaditeľa výskumného inštitútu Centre for Other Worlds na univerzite Lusófona (Portugalsko). Obaro je vizuálny umelec a hudobník, ktorý vo svojej tvorbe skúma témy spojené

s africkým spiritualizmom, kolonizáciou, maskulinitou, identitou a černošskou radosťou (black joy). V rámci svojej hudobnej kariéry vydal pod menom Ghostpoet päť štúdiových albumov.

We Work in the Dark is **Luiza Prado de O. Martins & Obaro Ejimiwe**.
Luiza is an artist, writer, and researcher investigating plant-human relations, reproduction, herbal medicine, and radical, decolonising care. She is an assistant professor and vice-director of the Centre for Other Worlds, Lusófona University (Portugal). Obaro is a visual artist and musician whose work examines themes around African spiritualism, colonisation, masculinity, identity and Black joy. In his music career, he has released five studio albums as Ghostpoet.

Laura Clarke je kurátorka z Birminghamu (UK). Skúma priesečníky umeleckých, ekologických a pedagogických spôsobov organizovania v tzv. „regionálnych“ kontextoch. Laura je v súčasnosti umeleckou riaditeľkou Arts Catalyst v Sheffielde. Magisterský titul z kurátorstva získala v roku 2012 na Royal College of Art v Londýne a pôsobila na kurátorských pozíciách v S1 Artspace (Sheffield), Barbican Centre (Londýn a Nottingham Contemporary (Nottingham). Laura je zakladajúcou členkou kolaboratívnej putovnej kurátorskej platformy Basic Channel, ktorá podporuje umelecký výskum v grófstvach Derbyshire a South Yorkshire.

Laura Clarke is a curator from Birmingham (UK) working at the intersections of artistic, ecological and pedagogical practice in so-called 'regional' contexts. Laura is currently Artistic Director at Arts Catalyst (Sheffield, UK) and has held previous curatorial positions at S1 Artspace (Sheffield); Barbican Centre (London); and Nottingham Contemporary (Nottingham). She holds an MA in Curating from the Royal College of Art, London (2012) and is a founding member of Basic Channel, a collaborative itinerant curatorial platform supporting artistic research in Derbyshire and South Yorkshire (UK).

Anna Santomauro je kurátorka a výskumníčka v oblasti mikropolitiky a situovanej ekologickej praxe. V Arts Catalyst pôsobí od mája 2017 ako kurátorka neziskového umeleckého združenia Vessel, ktoré sa venuje organizovaniu verejných podujatí zameraných na súčasné sociálne, politické a ekonomické otázky. V minulosti pôsobila ako kurátorka iniciatívy Eastside Projects a jej verejných podujatí v Birminghame a v roku 2018 absolvovala kurátorskú rezidenciu v Grand Union (Birmingham). Je doktorandkou na University of Wolverhampton.

Anna Santomauro is curator and researcher in micropolitics and situated ecological practices. She joined Arts Catalyst (Sheffield, UK) in 2017 as Curator. She is co-founder of Vessel in Bari (Southern Italy), a non-profit arts organisation dedicated to public programming in relation to contemporary social, political, and economic issues. Anna previously worked as ESP and Public Programmer at Eastside Projects (Birmingham), and in 2018 she was Curator in Residence at Grand Union (Birmingham). She is PhD candidate at the University of Wolverhampton (UK).

Goda Palekaité & Adrijana Gvozdrenović,
Rachel Pimm & Graham Cunnington, We Work in the Dark (Luiza Prado de O. Martins & Obaro Ejimiwe)

Curated by Anna Santomauro & Laura Clarke (Arts Catalyst)

Ja ako mikrób,
prach,
kamene,
ktoré vibrujú

I as it,
or stones
that
vibrate

21.09. – 16.12.2022

Výstava v / Exhibition at tranzit.sk
Beskydská 12, 81105 Bratislava
sk.tranzit.org

Ja ako mikrób, prach, kamene, ktoré vibrujú

Na akých hmotách záleží? Ako obieha hmota v telách, okolo nich a cez ne? Akých interakcií, metabolizmov a výmen sa hmota zúčastňuje?

Prúdy, minerály, molekuly a rizómy sú aktívnymi aktérmi, vyvíjajú sily, ktoré tvarujú kultúrne formy, dejiny a politiku – a ako hovorí politická teoretička Jane Bennett v knihe *Vibrant Matter*, sú „samy mocnými materiálmi asamblážami so silou odolávať.“

V dielach prezentovaných na výstave sa táto odolávajúca sila – pôsobnosť hmoty – objavuje ako politický aktér v rôznych podobách: v znepokojivých stretnutiach s organickými a anorganickými látkami zapustenými v horninách, v hlasoch unikajúcich častíc železa, ktoré otravujú rieky sfarbujúce sa do oranžova, a v erodovaných kamienkoch na pláži odhaľujúcich stopy utajených vojenských dejín. Výstava sa pokúša vyvolať medzi viacerými aktérmi vrátane vody, hornín, magnetických

polí a železa somatický rozhovor o ich vlastnom pôsobení a príbuzenských vzťahoch, životnosti a konfliktach, ktoré podnecujú.

Voda

Molekulárna. Plynilo odplavuje staré chemické splašky. Prekypuje hormónmi, proteínmi, mikróbmi a patogénmi. Tlačí sa pomedzi brehy, hučí potrubiami, kvapká z kohútikov, v špirále steká do odtokov.

Prastaré telo tiel. Riadená, kolonizovaná, komodifikovaná, kontaminovaná. Slaná. Sírna. Kovová. Toxická. Vnútro bunková.

Kanál. Ako opísať túto látku?

Aké je dnes počasie? Dokážeš ju udržať v dlaniach?

Ťažké mraky, vriaci hrniec. Čeriaca sa kvapalina pod motorom. Preteká obličkami. Rozpúšťa minerály. Lubrikuje kíby. Vodorovná rovina.

Nalievajú korene, eroduje skaly, víri sedimenty.

Plynulo.

Antropomorfné ťažkosti, Goda Palekaitė & Adrijana Gvozdenović. Performance vo Whitechapel Gallery (Londýn, Spojené kráľovstvo), november 2021. Fotografie: Katarzyna Perlak. Objednávateľ: Arts Catalyst v spolupráci s Nadáciou Delfina a Whitechapel Gallery. **Anthropomorphic Trouble** by Goda Palekaitė & Adrijana Gvozdenović. Performance at Whitechapel Gallery (London, UK), November 2021. Photos by: Katarzyna Perlak. Commissioned by Arts Catalyst in collaboration with Delfina Foundation and Whitechapel Gallery.

Hornina

Som tu takmer od samého počiatku, pod rúškom náhodných zoskupení zapustených sedimentov, predmetov, organizmov a atmosfér. Či už moje metamorfované telo tvaruje oheň, voda, alebo vzduch, spočívam nespočítateľnú dobu stlačená pod vlastnou váhou. Dávajú mi mená: Som hranica, matka, lôžko, ústie, jama, ruda, baňa.

Magnetické pole

Medzi pólmami, cez prúdy, moja tekutá železná zliatina. Môžem sa rozprestrieť cez nebeské telesá v astronomických časových rozmedziach. Som zelektrizované, som náboj uvedený do pohybu, som sila.

Slnecné búrky zasahujú, objavujú sa polárne žiary. Je to ako zahrievať plyn a rozžiariť ho.

Som kompas a strelka. Holuby, migrujúce úhory a ryby. Podľa toho, kto si, môžem na teba tlačíť. Prístup bližšie. Ako funguje intimita v kozmickom meradle?

Sopečná hornina tuhne ako pamäť. Matematické modely odhadujú, že za posledný milión rokov došlo k niekoľkým pokusom o zvrät. Môžeš to vidieť na prúdoch lávy. Chronos. Chronozóna.

Bzučím alebo vibrujem ako bubon? Vzduch sa ozýva, príliv a odliv ťahá, častice tlačia, tisnú, obiehajú. Môžem pokračovať v nekonečných slučkách.

Železo

Tvoja pokožka vydáva neexistujúci zápach vždy, keď sa so mnou dostaneš do kontaktu.

V kováčskej dielni, v znečistenej rieke, v zbierke mincí, v krvavej rane páchnes ako ja, zatiaľ čo ja nepáchnem ničím.

Nájdené, rozobrané, vyťažené, oddelené, prepravené, premenené, rafinované skôr, ako môžeš ochutnať moju kovovú príchuť, cyklicky sa objavujem v prchavom prachu, oranžovej vode, kyslej hornine.

Anna Santomauro & Laura Clarke

I as it, or stones that vibrate

What matters matter? How does matter circulate within, around and through bodies? What kinds of interactions, metabolisms and exchanges does matter participate in?

Currents, minerals, molecules, rhizomes are active agents, exerting forces that shape cultural forms, histories and politics — as political theorist Jane Bennett puts it in *Vibrant Matter*, they are “themselves powerful, material assemblages with *resistant force*.”

In the works presented in the show, this resistant force — the agency of matter — emerges as a political actant in different ways: through unsettling encounters with organic and inorganic matters ingrained in rocks, voices of leaking iron particles intoxicating rivers that turn orange, and eroded pebbles on a beach revealing traces of concealed military histories.

The exhibition attempts to evoke a somatic conversation between multiple actants, including water, rocks, magnetic fields, and iron — around their own agency and the kinships, animacies and conflicts that they instigate.

Water

Molecular, fluidly transporting old chemical effluents. Flowing with hormones, proteins, microbes, pathogens. Pushing between banks, bursting through pipes, dripping from taps, circling drains.

Ancient body of bodies. Governed, colonised, commodified, contaminated. Salty. Sulphuric. Metallic. Toxic. Intracellular.

A channel. How would you describe the substance?

How is the weather today? Can you hold it in your hands?

Heavy clouds, a boiling pot. The churn under a motor. Flushing through kidneys. Dissolving minerals. Lubricating joints. A horizontal plane.

Swelling roots, eroding rocks, swirling sediment.

Fluidly.

Rocks

I've been here pretty much since it all started, under the guise of accidental aggregations of ingrained sediments, objects, organisms and atmospheres. Whether my metamorphic body gets to be shaped by fire, water or air, I rest for uncountable time compressed under my own weight. Names are attributed to me: I'm a border, a mother, a bed, a mouth, a pit, an ore, a mine.

Magnetic fields

Between poles, through currents, my liquid iron alloy. Through celestial bodies I can stretch over astronomical timescales.

I am electrified, I am charge put in motion, I am force.

Solar storms interfere, auroras appear. It's like heating a gas and making it glow.

I am a compass and a lodestone. Pigeons, migratory eels and fish. Depending on who you are, I can be coercive. Come closer. How does intimacy operate on a cosmic scale?

Volcanic rock solidifies as memory. Mathematical models estimate that there have been several reversal attempts over the past million years. You can see it in the lava flows. Chron. Chronozone.

Do I hum or vibrate like a drum? The air reverberates, the tides pull, particles push, press, circulate. I can keep going in infinite loops.

spoluch / rozraziť kôru zeme, Rachel Pimm & Graham Cunnington, dvojdielne video (2021). Produkcia a objednávka: Artangel. / **an earshare / to cassay the earthcrust part 1** by Rachel Pimm & Graham Cunnington, 2-part video (2021). Produced and commissioned by Artangel.

Iron

An odour that does not exist, is emanated by your skin every time you come into contact with me.

In a blacksmith's workshop, a contaminated river, a collection of coins, a bloody wound, you smell like me, while I smell like nothing.

Found, dismembered, extracted, separated, transported, transformed, refined before you can taste my metallic flavour, cyclically I appear in fugitive dusts, orange waters, acidic rocks.

Anna Santomauro & Laura Clarke

Antropomorfné ťažkosti

Goda Palekaité & Adrijana Gvozdencovič

Antropomorfné ťažkosti je kolaboratívny projekt, ktorý iniciovali Goda Palekaité a Adrijana Gvozdencovič. Autorky chápu Zem ako historickú postavu, učia sa z kozmológií a ekológií, vystupujú ako amatérske rozprávačky a svoju cestu začínajú od vlastných ťažkostí, od nepochopiteľnosti cez krajinu asociatívneho myslenia. Fakty, špekulácie, vymyslené príbehy, sny a názory boli vždy stlačené dohromady do hustých sedimentov právd.

Antropomorfné ťažkosti sú pokusom evokovať naraz rôzne spôsoby poznávania nás a Jej: od dejín vied až po hlboký čas a geologické útvary v rámci procesu odkryvania problematikého vzťahu medzi ľuďmi a Zemou.

Tento projekt nám vo svojich rôznych podobách chce umožniť zakúsiť antropomorfné ťažkosti a diskutovať o nich prostredníctvom diel, ktoré umelkyne vytvorili na rôznych miestach v rokoch 2019 až 2021. Výskum sa začal v ich hlavách v Bruseli, neskôr putoval na miesta ako Jurské pobrežie a hniezdisko labutí pri Abbotsbury v Dorsete, kancelária organizácie Arts Catalyst v Sheffielde, Múzeum Nikolu Teslu v Belehrade, Nadácia Delfina a Whitechapel Gallery v Londýne, rôzne prírodovedné múzeá, zoológické záhrady a akváriá po celej Európe, mamutí hrob na srbskom vidieku a pohoria Čiernej Hory.

Túto cestu inšpirovali tri ženy z histórie: Mary Anning (1799 – 1847), priekopníčka paleontológie, ktorá sa vzdelávala sama a ako 12-ročná objavila prvé narušené kostry dinosaurov; Anna Atkins (1799 – 1871), botanička, ktorá pracovala s technikou fotochemickej modrotlačie na zbere a archivácii britských rias a vytvorila tak prvú známu fotografickú knihu; a Margaret Cavendish (1623 – 1673), feministická avantgardná sci-fi spisovateľka a posthumanistická filozofka z obdobia baroka.

Okrem ľudského vedenia sleduje projekt *Antropomorfné ťažkosti* aj ne-ľudských učiteľov – vrátane zvierat, rastlín, kameňov, sedimentov, času a počasia – viditeľných v textoch a vo filme, ktorý autorky vytvorili v spolupráci s umelkyňou Teresou Cos. Ich stretnutia s mŕtvymi a živými zvieratami a rastlinami sa na plátne odvíjajú ako „priepasť nerozumenia“. Prostredníctvom našich spoločných problémov – antro-

Antropomorfné ťažkosti, Goda Palekaité & Adrijana Gvozdencovič v spolupráci s Teresou Cos (strih videa a zvuku). Snímka z videa (2021, 17 min). Objednávateľ: Arts Catalyst v spolupráci s Nadáciou Delfina a Whitechapel Gallery. / **Anthropomorphic Trouble** by Goda Palekaité & Adrijana Gvozdencovič with Teresa Cos (video and sound editing). Video still (2021, 17 mins). Commissioned by Arts Catalyst in collaboration with Delfina Foundation and Whitechapel Gallery.

pomorfných, antropocentrických, antropofilných ťažkostí – prehodnocujeme naše chápanie ľudí a ne-ľudí, ako aj to, aký politický a historický vzťah by mohli medzi sebou mať.

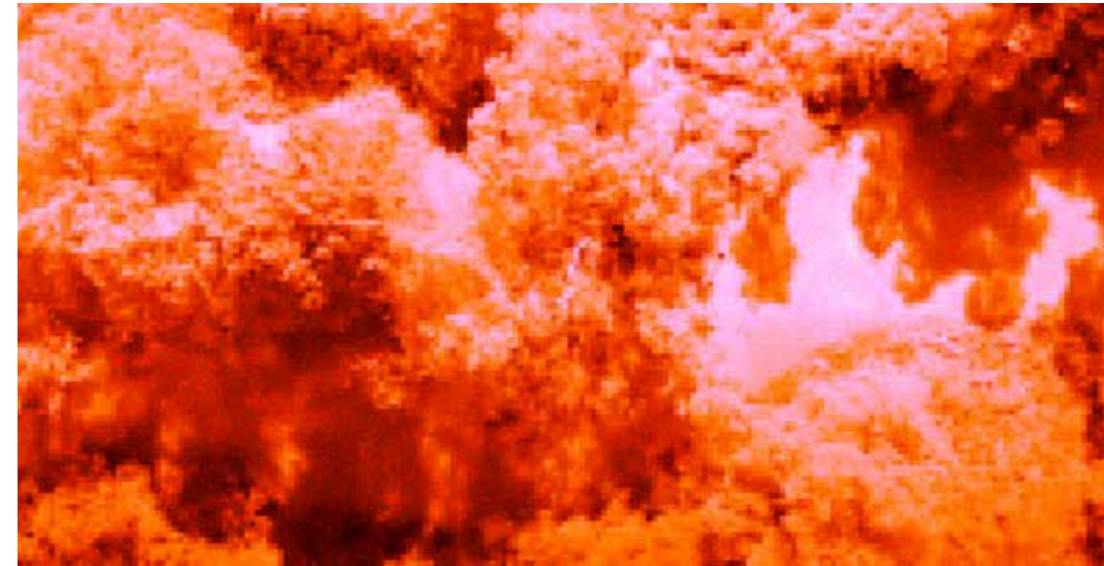
Obraz z výskumu skaly (2022). S dovolením *We Work in the Dark* (Luiza Prado de O. Martins & Obaro Ejimiwe). **Rock research image** (2022). Courtesy of *We Work in the Dark* (Luiza Prado de O. Martins & Obaro Ejimiwe).

Antropomorfné ťažkosti sa zrodili na objednávku združenia Arts Catalyst v spolupráci s Nadáciou Delfina. Prvýkrát bol tento projekt prezentovaný v novembri 2021 ako kniha, film a inštalácia doplnená performanciou vo Whitechapel Gallery v Londýne.

Vo výstavnom priestore tranzit.sk sa projekt predstavuje v novej podobe priestorovej inštalácie, ktorá sprostred-

environmentálne škody v okolitých oblastiach; opakujúci sa vzorec sa prejavuje kontaminovanou oranžovou vodou.

Táto zvuková inštalácia evokuje procesy manipulácie, vibrácie a presmerovania vodných tokov a minerálov, ktoré sú spojené s ťažbou železnej rudy. Nádoba naplnená vodou až po okraj stojí priamo nad reproduktorom, ktorý vydáva hlboké basové frekvencie. Basy víria vrstvu

Obraz z výskumu rieky (2022). S dovolením *We Work in the Dark* (Luiza Prado de O. Martins a Obaro Ejimiwe). / **River research image** (2022). Courtesy of *We Work in the Dark* (Luiza Prado de O. Martins & Obaro Ejimiwe).

kováva výskum, príbehy, artefakty a umelecké diela. Počas vernisáže priblížia a predstavia Palekaité a Gvozdencovič *Antropomorfné ťažkosti* publiku.

Aký druh rieky nemá stred?

We Work in the Dark (Luiza Prado de O. Martins & Obaro Ejimiwe)

V roku 2019 spôsobila katastrofa na kálovej priehrade Brumadinho v brazílskom štáte Minas Gerais obrovské straty na životoch a škody na životnom prostredí. Priehrada obsahovala hlušinu – vedľajší produkt ťažby – z neďalekej bane na železnú rudu; toxické bahno vytekajúce z priehrady zmenilo tok vôd v oblasti a ovplyvnilo zásobovanie vodou v regióne. Voda vytekajúca z opustenej bane na železnú rudu v blízkosti rieky Slaná na Slovensku nedávno spôsobila rozsiahle

oranžového kalu na dne nádoby a občas ju premiešajú so zvyškom kvapaliny; neustále hrozí vyliatie.

spolucho / rozraziť kôru zeme *

Rachel Pimm & Graham Cunnington

spolucho / rozraziť kôru zeme (an ear-share / to cassay the earthcrust) je spoločným dielom Rachel Pimm a Grahama Cunningtona, zakladajúceho člena industriálneho hudobného kolektívu Test Dept. Dielo pozostávajúce z dvoch častí uvažuje nad hmotou a antihmotou okruhliakov, ktoré tvoria kamienkovú krajinu Orford Ness, bývalého vojenského testovacieho areálu na južnom pobreží Anglicka, ktorý premenili na prírodnú rezerváciu. Každý kamienok v sebe skrýva výbuch a absorbuje náraz, nesie v sebe históriu úlomkov munície, ako aj vlastnú geologickú minulosť.

Video a audiodielo dvojice vychádza z okolia Orford Ness, no poukazuje na miestne následky. V diele znamená ka-

mienok nástroj a súčasne prenos, objekt aj vlnovú dĺžku. Granulárne zvukové dáta a kvantová fyzika predstavujú štrk ako nezúčastneného aktéra vojenskej histórie. V dobe, keď sa budovy vracajú divočine a prírodná rezervácia nazeleno pretiera svoju vojenskú minulosť, vylučujú betónové terče slané nánosy, plačúcu, upotenu geológiu. „Dopad“ vzdialených okruhliakov možno vnímať ako materiálne aj nemateriálne ruiny neobmedzene rozptýlené na iných miestach.

* Názov diela sa inšpiruje vymyslenými slovami z rôznych jazykov z diela *Plačky nad Finneganom* od Jamesa Joycea. V interpretácii Pimm znamená spoločný akt počúvania / rozlomenia zemskej kôry.

spätný dozvuk (a backscatter reverberation)

Graham Cunnington

Kamienok skáče po podlahe opustenej betónovej zbrojnice v postantropocénnej krajine, drolí sa; vytvára a rozptyľuje nové častice atómu a kameňa. Výbušné dozvukové pole oscilujúce v čase. Kameň ako svedok nesmiernej ľudskej schopnosti tvoriť a ničiť, schopnosti oceniť transcendentálnu krásu vecí a zároveň vymyslieť prostriedky, ktoré všetko zničia. Pozoruje mimoriadne experimenty testujúce zbrane prostredníctvom extrémnych vibrácií, sily baranidla a vertikálneho pádu s cieľom zabezpečiť maximálne smrteľné rozlíšenie. Traumatické jazvy po dopade na tvrdý terč a kamienkový kráter. Paranoidné ucho, kobrí opar, spätný rozptyl nad horizontom, hľadanie šepotu vojny, náznakov možného nebezpečenstva a náhleho útoku. Plánovanie devastácie na ochranu pred vyhladením, plúžiac sa k zničeniu. Odkaz sa šíri, rezonuje vo vzdialených krajinách. Na tomto zlovestnom mieste je príroda svedkom pretrvávajúcich ozvien. Prvotné minerály unikajú z betónového väzenia, aby sa opäť vrátili do škupín a kostí, zeme a kameňa; ako more obmýva breh, posúva štrkové vrstvy a postupne narúša Ness.

Anthropomorphic Trouble

Goda Palekaitė & Adrijana Gvozdenović

Anthropomorphic Trouble is a collaborative project initiated by Goda Palekaitė with Adrijana Gvozdenović. Acknowledging the Earth as a historical character, learning from cosmologies and ecologies, and acting as amateur storytellers, Palekaitė and Gvozdenović begin their journey from their trouble, from incomprehensibility, through a landscape of associative thinking. Facts, speculations, fictional stories, dreams and opinions have always been squeezed together into dense sediments of truths.

Anthropomorphic Trouble is an attempt to simultaneously evoke a variety of ways of knowing about us and Her: from the history of sciences to deep time and geological formations, in a process of unearthing the troubled relationship between humans and the Earth.

In its different iterations, the project aims to open the possibility to experience and discuss anthropomorphic troubles, as the artists share their work developed through different localities in 2019-2021. The research started in their heads situated in Brussels, later travelled to places like the Jurassic coastline and Abbotsbury Swannery in Dorset, Arts Catalyst's office in Sheffield, Nikola Tesla's museum in Belgrade, at Delfina Foundation and Whitechapel Gallery in London, various museums of natural history, zoos and aquariums throughout Europe, a mammoth grave in rural Serbia, and the Montenegrin mountains.

The journey is inspired by three historical women: Mary Anning (1799-1847), a self-taught pioneer of palaeontology who discovered the first intact skeletons of dinosaurs at the age of 12; Anna Atkins (1799-1871), a botanist who worked with the cyanotype technique to collect and archive British algae, developing what is today known as the first book of photography; and Margaret Cavendish (1623-1673), a feminist avant-garde

science-fiction writer and post-humanist philosopher from the Baroque era.

Besides human guidance, *Anthropomorphic Trouble* follows non-human teachers - among them animals, plants, stones, sediments, time and the weather - visible in Palekaitė's and Gvozdenović's texts and in the film that they created in collaboration with artist Teresa Cos. Their encounters with dead and alive animals and plants unfold on screen as an 'abyss of un-comprehension'. Through our shared trouble - anthropomorphic, anthropocentric, anthropophilic predicament - we rethink our understandings of humans and non-humans, as well as what the political and historical relationship between them might be.

Anthropomorphic Trouble was initially commissioned by Arts Catalyst and developed in partnership with Delfina Foundation. It was first presented as a book, a film and an installation, activated in a performance at Whitechapel Gallery, London, in November 2021.

In the exhibition space of tranzit.sk, the project is presented in its new iteration, sharing research, stories, artefacts and artworks within a spatial installation. On the opening night, Palekaitė and Gvozdenović will guide the audience through *Anthropomorphic Trouble* in an artists' talk.

What kind of river has no middle?

We Work in the Dark (Luiza Prado de O. Martins & Obaro Ejimiwe)

In 2019, the Brumadinho Dam disaster caused catastrophic loss of life and environmental damage in Minas Gerais State, Brazil. The dam contained the tailings - byproducts of mining operations - of a nearby iron ore mine; the toxic mud spilling from the dam changed the course of bodies of water, and affected water supply in the region. Recently, water leaking from an abandoned iron ore mine near the Slana river in Slovakia caused extensive environmental damage

spolucho / rozraziť kôru zeme, Rachel Pimm & Graham Cunnington, dvojdielne video (2021). Produkcia a objednávka: Artangel. / *an earshare / to cassay the earthcrust part 1* by Rachel Pimm & Graham Cunnington, 2-part video (2021). Produced and commissioned by Artangel.

to the surrounding areas; a repeating pattern emerging through contaminated, orange waters.

This sound installation evokes the processes of manipulation, vibration, and redirection of bodies of water and minerals implicated in iron ore mining. A container filled to the brim with water stands directly over a speaker emitting deep bass frequencies. The bass agitates a layer of orange sludge at the bottom of

the container, occasionally mixing it with the rest of the liquid; a perpetual threat of spillage.

an earshare / to cassay the earthcrust*

Rachel Pimm & Graham Cunnington

an earshare / to cassay the earthcrust is a collaboration between artist Rachel Pimm and Graham Cunnington, founding member of the industrial music collective Test Dept. A work in two parts, *an earshare / to cassay the earthcrust* considers the matter and antimatter of the pebbles that make up the shingle landscape of Orford Ness, a former military testing site on England's south coast that has been repurposed as a nature reserve. Each pebble conceals and absorbs impact, holding a history of ordnance debris as well as its own geological past.

Pimm and Cunnington's video and audio work emerges from the environment of Orford Ness, but points to its repercussions. In the work, a pebble is simultaneously instrument and transmission, both an object and a wavelength. Granular sound data and the logic of quantum physics frame the shingle as a non-complicit agent in military history. As the buildings re-wild, and the nature reserve greenwashes its military past, concrete targets reject salty deposits, crying and sweating geology. The 'impact' of the remote pebble can be felt as both material and immaterial debris dispersed unlimitedly in other locations.

Koordinátorky výstavy / Exhibition co-ordinated by: Petra Balíková, Ivana Krištofiková

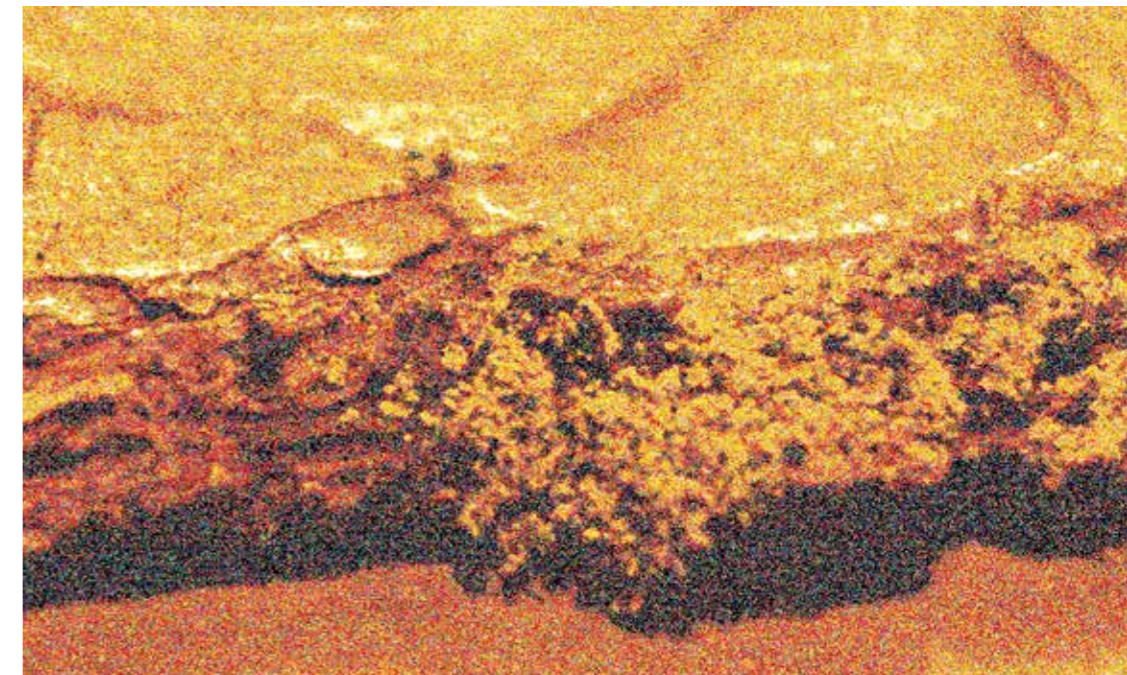
Architektúra výstavy / Exhibition architecture: Matej Gavula

Technik / Technicians: Martin Angelov, Juraj Mydla, Michal Stropach

Autori / Authors: Laura Clarke, Goda Palekaitė & Adrijana Gvozdenović, Rachel Pimm & Graham Cunnington, Anna Santomauro, We Work in the Dark (Luiza Prado de O. Martins & Obaro Ejimiwe)

Preklad, korektúry / Translation, proofreading: Judit Angel, Magdaléna Kobzová, Miroslava Kuracinová Valová

Obalka / Cover: Pôvodný záber z diela spolucho / rozraziť kôru zeme časť 1. so súhlasom autorskej dvojice: Rachel Pimm a Graham Cunnington, grafická úprava: Sándor Bartha / Original image taken from 'an earshare / to cassay the earthcrust part 1' courtesy of Rachel Pimm & Graham Cunnington, with a graphic treatment by Sándor Bartha.

Obraz z výskumu vody (2022). S dovolením We Work in the Dark (Luiza Prado de O. Martins a Obaro Ejimiwe).

Water research image (2022). Courtesy of We Work in the Dark (Luiza Prado de O. Martins & Obaro Ejimiwe).

* The title of this work is inspired by words invented by James Joyce from a variety of languages, used in his work *Finnegans Wake*. Pimm's interpretation means a shared act of listening / breaking the earth crust.

a backscatter reverberation

Graham Cunnington

A pebble skitters across the floor of a deserted concrete armoury in a post-anthropocene landscape, fragmenting; creating and dispersing new particles of atom and stone. An explosive reverberation field oscillating through time. Stone as witness to the extensive human capaci-

Grafický dizajn / Graphic design: Sándor Bartha

Špeciálne podakovanie / Special thanks to: Ján Korpa

© tranzit.sk, the artists and the authors
Publisher: tranzit.sk / Judit Angel, director
ISBN: 978-80-973930-4-5
Tlač / Printed by: 2imPress, Bratislava

Nadácia ERSTE je hlavným partnerom iniciatívy tranzit. ERSTE Foundation is main partner of tranzit.

Tento projekt bol podporený z verejných zdrojov poskytnutých Fondom na podporu umenia. Publikácia reprezentuje výlučne názor autorov a fond nezodpovedá za obsah publikácie.
This project has been supported by public funds provided by Slovak Arts Council. This publication reflects the views of the authors; the Council does not take responsibility for the information contained therein.

Projekt je realizovaný s podporou Goetheho inštitútu Slovensko. The project has been kindly supported by Goethe-Institut Slovakia.

ty for creation and destruction, the ability to simultaneously appreciate the transcendental beauty of things while imagining the means to create the destruction of everything. Observing extraordinary experiments of weapon testing through extreme vibration, battering ram force and vertical drop to ensure maximum death resolution. The trauma scars of impact on hard target and pebble crater. The paranoid ear, cobra mist, backscattering over-the-horizon, searching for war murmurs, signs of potential danger and sudden attack. Planning for devastation to protect against annihilation while creeping toward ruination. The legacy spreads, resounding in distant lands. Nature bears witness to the lingering resonances in this uncanny place. Elemental minerals escape from concrete incarceration to return once more to shell and bone and earth and stone; as the sea laps at the shore, edging up the pebble-strata and gradually encroaching the Ness.

tranzit.sk

u. fond na podporu umenia

